

rák ugranak ki s így az ozon fejlődés folytonossá válik. A ozonnak 12—24 órai szakadatlan fejlesztése és behatása közben, a hangfenékfa elveszti gyanta és olajtartalmát, valamint a farostok közül is kivonatnak mindazon idegen alkatrészek, melyek a farostok rezgését különben jelentékenyen befolyásolják.

Az ily módon való hangfenékfának kezelése állítólag már gyakorlatilag is alkalmazást talált, s az ilyen módon előkészített hangfenékfából olyan szép és teljes hangú hangszerek készíthetők, a melyek a régi vonóhangszerekkel bátran kiállják a versenyt.

Vidéki levél.

Nadrágon, 1889. augusztus hó.

Tekintetes szerkesztőség! Bükköseink kifakadásuk után ez idén olyanok voltak, mintha a dér forrázta volna le őket.

Jóllehet egy gyenge dér kivételével, több deret nem észleltünk, egy héten át magam is azt hittem, hogy talán nem vettük észre, de mégis volt nagyobb dér.

Azonban a látszólag fagyokozta foltoknak, különösen az előhegységi erdőkben, mindinkább való terjedése és az a körülmény, hogy a levelek inkább az alsó, mint felső ágakon voltak megsérülve, nagyobb figyelemre készítetett és azt találtam, hogy egészen beárnyékolt törzsecskék levelei is ép olyan mértékben vannak megtámadva, mint a szabadon lévők.

Azonkívül azt is észleltem, hogy a magasabb régiókban, a hol a bükk csak akkor fakadt ki, a midőn má más régiókban a levelek sárgultak, az első 8 nap alatt még zöldek voltak a levelek; később azonban, a midőn dérről már szó sem lehetett, ugyanazon betegség nyomai tüntek fel itt is.

Azon feltevésnek, hogy a dér támadta meg e bükkösöket, ellene szól az is, hogy elegendes állabjainkban a többi lomblevelű fák egyike sem volt megtámadva.

A megtámadott levelek szegélyein sárga foltok mutatkoznak, többnyire megszakított sorban, melyek a levéllemez felső lapja felbőrének szembeötlő lerágása által keletkezettek.

Levéltetveket kivéve azonban, más rovar nyomára nem akadhattam.

Ezen sérülések következtében — melyek kizárólagosan a bükköt érték és pedig kivétel nélkül minden fát — ezen fanem az elegyes állabokban, piszkos sötétzöld színéről már messziről felismerhetővé vált.

E betegség következtében a lombzat mindinkább silányabb lett, a második hajtás egészen elmaradt, s a fa a sínylődés nyomait mutatta.

A bükk állabok ily nemű sérüléseit, habár nem oly intenzív módon, az osztrák magyar államvasutak erdeiben szintén észleltem.

Egy erdészeti kísérleti állomásnak leírván mindezen betegségi tüneteket, elküldvén egyszersmind egynehány levélpéldányt, arról értesített, hogy okozója az *Orchestes fagi* L. álcájája, mely a bükklevelek parenchymáját, azok szegélyein és hegyes végein kisebb-nagyobb terjedelemben kirágja.

Miután azonban, mint már fennebb is említettem, a bükk-állabok egyikén sem tudtam a rovarot felfedezni, nem bizhatom teljesen az említett kísérleti állomás megállapításában, sőt inkább azt tételezném fel, hogy a betegséget valamely élősködő gomba idézte elő, jöllehet azt hiszem, hogy ebben az esetben a gomba fokozatosan az egész levelet lepné el, nem pedig annak csak egyes részeit.

A midőn a közelebbi meghatározás szives eszközlése végett a tekintetes szerkesztőségnek néhány megtámadott levélpéldányt beküldenék, hasonló kéréssel több égerlevelet is mellékelek e soraimhoz. Az égerék u. i. 14 nap óta a mellékelt

fekete színü, igen falánk álcza által megtámadtatva, a teljes megkopaszodásnak néznek elébe.

Mindkét fanem betegségének tüneteit továbbra is figyelemmel fogom kísélni s nem fogom elmulasztani annak eredményéről a tekintetes szerkesztőséget értesíteni.

Penszl Antal,
erdőmester.

A beküldött leveleket a Filloxera kísérleti állomásnak adtuk át azon kérelemmel, hogy a kért felvilágosítást velünk közölni sziveskedjék. Ezen kérelmünkre a következő választ vettük:

A beküldött bükkfalevelek csakugyan az *Orchestes fagi* L. nevü ormányos bogár álczáitól vannak megrongálva. Ehhez semmi kétség sem fér. De a kifejlett bogár rágásának nyomai is láthatók az illető leveleken apró kerek lyukak alakjában. Hogy a t. levéliró ur magát a bogarat nem vette észre, annak az lehet az oka, hogy a kis bogár veszély közeledtére tüstént elugrik.

Az égerfaleveleket pusztító álczák az *Agelastica alni* L. nevü fényes, kék színü levélbogár álczái.

Dr. *Horváth Géza.*

A fapiaczról.

Budapest, október hó 31.

(B.) Az e hónapban tartott kedvező időjárás az építkezések folytatására s ez által a raktárak fakészletének apasztására nem csak a fővárosban, de a vidéken is kedvező hatással volt. A belföldi piaczról mult tudósításunkban jelzett üzleti viszonyok egészben véve ugyan nem változtak, de azért mégis megnyugtató jelenségül szolgál az, hogy a komáromi piaczra jött összes tutajáruk gyors kelendőségre találtak s hogy a